

culiere ongevallenverzekering nog belangrijker dan voor de sociale ongevallenverzekering zo mogelijk kwantitatief de maat van geweldsinwerking en krachtsinspanning vast te leggen. Het door BRESLAU aan REISCHAUER ontleende begrip „abnormaal zware last” mist elke inhoud, als men de zwaarte van de last niet in maat en getal aangeeft of tracht aan te geven.

Uit mijn eigen ervaring geef ik twee voorbeelden, allebei betrekking hebbende op „uitgezochte” discopathie-gevallen, waarin overmatige krachtsinspanning, resp. vertillen, gesteld werd:

I. Een man deelde mee, dat hij bij het tillen van een kantelbed van 170 kg plotseling niet meer had gekund vanwege de rugpijn. „Tillen”, bleek een poging om met beide handen aan de voorzijde de rand van het bed op te lichten (om een geldkistje eronder vandaan te halen). De onder de opgetilde rand geplaatste stooftweegschaal (die ik voor het uitzoeken van discopathiegevallen altijd in de auto meeneem) gaf een gewicht van 25 kg aan.

II. Een man vertelde, bij tillen van grote, betonnen zerken van meer dan 150 kg hevige pijn in rug en lendenen te hebben gekregen. Bij onderzoek bleek, dat hij de zerken met een makker had getild, wat de „last” al halveerde; de stooftweegschaal gaf het exacte gewicht, dat getild werd (40 kg).

Zo accepteer ik nooit „zware kisten met fruit voor de veiling” dragen, maar ik eis van de controlerende artsen, dat zij èn de soort fruit èn het gewicht opgeven (vaste gewichten).

Natuurlijk erken ik voetstoots, dat de mate van de geweldsinwerking in vele gevallen niet nauwkeurig te meten is. Ook met de mate van de „krachtsinspanning” is dat in vele gevallen niet mogelijk. Immers de mens reageert op onvoorziene omstandigheden vaak met ongedoseerde, juist overgedoseerde krachtsinspanning. Dat verandert niets aan mijn standpunt, dat op ervaring in de particuliere ongevals-expertise is gebaseerd, dat de controlerend arts moet beginnen, zo objectief mogelijk de maat vast te stellen van alles wat meetbaar is of zou kunnen zijn. Er blijven altijd genoeg imponderabilia over!!

Ditzelfde geldt nu — om het nog eens te herhalen — van het „causale verband”: de in Nederland gebruikelijke theorie van de „adequate veroorzaking” eist terecht een zekere mate van evenredigheid tussen oorzaak en gevolg. Uiteraard kan ik hier niet treden in alle adequaatheidsvraagstukken, die in het bijzonder zich voordoen ook bij de discopathieën in verband met aard en ernst van het gebeuren, dat aan ontstaan of verergering van de verschijnselen voorafging. Ook te dien aanzien vaart men veilig op het compas van BRESLAU, voorzover het probleem van medische aard is. De kwestie van de „verergeringsmogelijkheid” is bij de particulier verzekerde anders dan bij de sociaal verzekerde; vandaar, dat het nauwkeurig opnemen van de anamnese bij de beoordeling van de aanspraken van een particulier verzekerde, zo mogelijk nog belangrijker is dan bij de sociaal verzekerde. Dat geldt niet alleen voor de particuliere ongevallenverzekering, maar ook voor de particuliere ziekte- en voor de particuliere invaliditeitsverzekering, die beide gewoon zijn, bij personen met een „discopathie-anamnese” zo ver mogelijk „aandoeningen van de wervelkolom en rugklachten (inclusief hernia nuclei, discopathie, ischias, en dergelijke)” uit te sluiten, zodat zij in de toekomst geen aanspraken aan hun polis kunnen ontlenen. Aangezien geen particuliere ongevallen-, ziekte-, ziektekosten- of invaliditeitsverzekering (op een enkele collectieve post na) wordt afgesloten zonder uitvoerig aanvraagformulier, waarop tegenwoordig altijd naar wervelkolom- en rugklachten wordt

geïnformeerd, liggen soms door opgeven en soms door „verzwijgen” op dit terrein nog extra voetangels en klemmen, die de sociale verzekering niet kent.

Literatuur: BRESLAU, W. J. (1959) *Ned. T. Geneesk.* 103, 347.

Scheveningen, 16 februari 1959

W. SCHUURMANS STEKHOVEN

BRIEFWISSELING

In het caput selectum, getiteld Helminthiasis, van Dr. H. SMITSKAMP (deze jaargang, bl. 511), hebben wij tot onze spijt verzuimd te vermelden, dat de foto's en schema's afkomstig waren van Prof. Dr. N. H. SWELLENGREBEL.

Amsterdam, 25 maart 1959

REDACTIE

BERICHTEN

BUITENLAND

Wereldberichten

Studiecursus van de wereldgezondheidsorganisatie. — Naar gewoonte bereidt de Wereldfederatie van de Associaties der Verenigde Volken een cursus te Genève voor. Aan de deelnemers zal de gelegenheid worden geboden de Wereldgezondheidsorganisatie in haar werkingswijze te leren kennen. Ook voor vertegenwoordigers van nationale W.G.O.-comité's bestaat gelegenheid in te schrijven. Het aantal cursisten is tot 30 beperkt.

Inlichtingen over de „Study Course” die van 11 tot 20 mei te Genève wordt gehouden, verstrekt de World Federation of United Nations Associations, 1 Avenue de la Paix, Genève.

Brazilië

Seksuele problemen in gevangenen. — De academie van geneeskunde te Sao Paulo publiceert een rapport over geslachtelijke moeilijkheden bij gevangenen. Als curatieve middelen noemt de schrijver periodieke uitgangsdagen, periodieke bezoeken van de echtgenoten aan de gevangenen, algemene maatregelen ter vermindering van de libido en isolering van de delinquenten met hun familie in kolonies. De ideale oplossing zou gegeven zijn in seksuele opvoeding, ambachtelijk werk, godsdienst, muziek en verschillende vormen van amusement (*J. Amer. med. Ass.* 14 febr., bl. 734).

Canada

Ouderlijk verzet tegen noodzakelijke geneeskundige behandeling. — Ouders die beletten dat hun kind noodzakelijke geneeskundige zorg ontvangt, begaan een bij de wet strafbare daad. De *Lancet* (14 maart, bl. 584) ontleent aan de Canadese rechtspraak twee voorbeelden. In beide gevallen hadden de ouders bezwaar tegen een dringend noodzakelijke bloedtransfusie. Het ene geval betrof een jongen met een verbrijzeld been; de patiënt stierf tijdens de gerechtelijke procedure. In het andere spoedgeval kon dank zij een geïmproviseerde zitting van de rechtbank in het ziekenhuis, de children's aid society tot voogd van de zieke zuigeling worden benoemd. Door dergelijke ervaringen geleerd stuurt men thans te Ontario aan op een wettelijke bepaling, die de arts toestaat in geval van nood, zonder toestemming van ouder of rechter, bloedtransfusie toe te passen.

Engels en Frans gelijkwaardig. — Aan het groeiende verlangen naar een tweetalige naam voor het tijdschrift der Canadese professie is thans voldaan. Uit de zwarte letters op het omslag leest men de oude titel *The Canadian Medical Association Journal*, maar geeft men aandacht aan de rode